

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/133/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717205052
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2717205052.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcu: E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, F., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený splnomocnencom: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia a iné, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 27. marca 2018, č.k. 1Csp/97/2017-157, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie zo zmluvy č. 85000039632 a 8500064139 (výroky III. a IV.) **p o t v r d z u j e** a vo zvyšnej časti ukladajúcej vydať bezdôvodné obohatenie (výroky V. a VI.) **m e n í t a k**, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie zo zmluvy č. 8100039400 vo výške 723,33 eur a zo zmluvy č. 8100039481 vo výške 723,33 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a vo zvyšku žalobu v časti vydania bezdôvodného obohatenia zamietla.

II. V časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť súdny poplatok rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í t a k**, že žalovaný je povinný zaplatiť Okresnému súdu Skalica súdny poplatok zo žaloby vo výške 244,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu v časti určenia neplatnosti úverových zmlúv uzatvorených medzi žalobcom a žalovaným pre početné neprijateľné podmienky zamietol a rovnako zamietol žalobu v časti určenia, že úver medzi účastníkmi je bezúročný a bez poplatkov (výroky I. a II.). Ďalej súd napadnutým rozsudkom žalovanému uložil vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie zo zmluvy č. 8500039632 v sume 1.565,40 eur, zo zmluvy č. 8500064139 v sume 1.070,52 eur, zo zmluvy č. 8100039400 v sume 1.875,54 eur a zo zmluvy č. 8100039481 v sume 1.875,54 eur (výroky III., IV., V. a VI.), všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému tiež súd uložil zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, a to z výroku III. v sume 93,50 eur, z výroku IV. v sume 64 eur, z výroku V. v sume 112,50 eur a z výroku VI. v sume 112,50 eur na účet Okresného súdu Skalica do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VII.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (výrok VIII.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 451 ods. 1 a 2, § 456 a § 457 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. f), i), j) a k) a § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ako aj § 137

písm. c) CSP, keď súd v časti určenia neplatnosti jednotlivých spotrebiteľských zmlúv, t.j. úverovej zmluvy I., II., III., IV., ako i určenia, že spotrebiteľské zmluvy I., II., III., IV. sú bez úrokov a poplatkov, vychádzal z citovaných zákonných ustanovení a právne posúdil tak, že podľa zákonného ustanovenia § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Podľa ustálenej súdnej praxe v prípadoch, kde je možné žalovať o plnenie, spravidla chýba naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovaním rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Prívlastok naliehavý možno chápať tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatný spôsob ochrany tvrdeného práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že naliehavý právny záujem absentuje, ak má žalobca možnosť žalovať na splnenie povinnosti. Je to tak v prípadoch, keď tvrdené právo už nie je v štádiu neistoty alebo ohrozenia, ale kedy už došlo k jeho porušeniu. V tomto prípade žalobca sa žalobou domáha plnenia vo forme vydania bezdôvodného obohatenia predstavujúceho vrátenie súm, o ktoré úver „preplatil“, keďže úver z úverovej zmluvy I., II., III., IV. je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov a uvedené úverové zmluvy sú neplatné pre početné neprijateľné podmienky v zmluve. Nepochybne preto absentuje naliehavý právny záujem na spomínanej určovacej žalobe. Tá by mala opodstatnenie vtedy, ak by úverový vzťah medzi účastníkmi úverovej zmluvy (stranami sporu) ešte trval. Pri úverovej zmluve I. podľa listinného dôkazu „Oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zmluve o úveru“ právny vzťah tejto zmluvy skončil dňom splatnosti dňa 01.02.2017, u úverovej zmluvy II. podľa listinného dôkazu „Oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zmluve o úveru“ právny vzťah tejto zmluvy skončil dňom splatnosti dňa 01.07.2017, u úverovej zmluvy III. podľa listinného dôkazu „Oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zmluve o úveru“ právny vzťah tejto zmluvy skončil dňom splatnosti dňa 12.04.2015 (posledná splátka zaplatená dňa 12.07.2015), a u úverovej zmluvy IV. podľa listinného dôkazu „Oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zmluve o úveru“ právny vzťah tejto zmluvy skončil dňom splatnosti dňa 12.04.2015, posledná splátka zaplatená 12.07.2015). Ak sa žalobca v konaní zároveň domáha voči žalovanému finančného plnenia majúceho základ v úverových zmluvách (ktorých sa neplatnosti domáha), a to aj pre prípad vydania bezdôvodného obohatenia, otázkou ich platnosti sa súd zaoberá ako otázkou predbežnou. Ak bola istina preplatená, môže sa žalobca domáhať vydania bezdôvodného obohatenia a stráca naliehavý záujem na určení, že úverové zmluvy sú neplatné, resp. bezúročné a bez poplatkov, čoho sa aj žalobca domáha. Určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverových zmlúv nesúvisí s platnosťou úverových zmlúv, ale je dôsledkom toho, že v úverovej zmluve nie sú uvedené zákonom stanovené náležitosti, ktoré súd posúdi v súvislosti s dôvodnosťou nároku žalobcu na plnenie. Súd preto žalobu o určenie, že úverové zmluvy sú neplatné a úvery sú bezúročné a bez poplatkov zamietol. Súd posúdil obsah jednotlivých úverových zmlúv, ktoré sú zhodne označené ako žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere. Z obsahu zmlúv I., III., IV. vyplýva, že žalobca uzavrel okrem požadovaného úveru aj revolvingový úver, ktorého uzatvorenie bolo automaticky vopred vpísané v texte zmlúv. Tento vopred predpísaný text žalobca nemohol ovplyvniť a po splnení podmienok mu bol automaticky poskytnutý revolvingový úver. Uzatvorenie revolvingového úveru nevyjadruje skutočnú vôľu žalobcu uzatvoriť ďalší úverový vzťah, ale je prejavom vôle veriteľa ako výlučného zostavovateľa zmlúv. Zámerom žalobcu však nebolo uzatvorenie revolvingového úveru, no jeho uzatvorenie mu bolo nútené predpísanou formou zmlúv. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 03.06.2015, sp. zn. 3Co/289/2014, súd takéto jednanie považuje za neplatné. Vopred predpísaný text zmluvy predstavuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa ust. § 53 ods. 1 OZ. Výsluchom strán sporu mal súd preukázané, že ani v jednom prípade nebol žalobcovi v skutočnosti poskytnutý revolvingový úver, ale úver spotrebiteľský, poskytnutím jednorazového finančného úveru žalobcovi. Pri posúdení obsahu jednotlivých úverových zmlúv súd mal preukázané, že tieto neobsahujú náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch účinných v čase uzavretia zmlúv, a to neprimeranú výšku úrokovej sadzby, neuvedenie termínu splátok istiny, úrokov a poplatkov, neplatnosť revolvingových úverov, absencia doby trvania zmlúv a termín konečnej splatnosti úverov, neplatnosť dohody o poskytovaní služby. Uvedené zistenie potom má za následok, že úvery sa považujú za bezúročné a bez poplatkov. Úverové zmluvy I. - IV. neobsahujú podstatnú náležitosť, a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Tento údaj je uvedený až v následnom oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré nie je podpísané žalobcom a teda netvorí obsah uzavretej zmluvy o úvere. Aj v zmysle rozhodnutia EÚ vo veci C-42/15, konkrétne body 39, 40, 41, 44 a 45 v spojení s bodom 26 rozhodnutia, z ktorých vyplýva, že „nebráni nič tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti Smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná

písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami a na druhej strane, že táto požiadavka podpísania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 tejto Smernice. Potom, ak zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje na platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere písomnú formu, pričom v tejto podobe musia byť obsiahnuté všetky náležitosti v zmysle aktuálnej judikatúry slovenských súdov, je podmienka písomnosti, a teda platnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. uvedenia podstatných náležitostí do zmluvy, splnená len vtedy, ak je osobitne podpísaná zmluvnými stranami. Vo všetkých úverových zmluvách v zmysle účinného zákona o spotrebiteľských úveroch má absencia tohto údaju za následok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd má za to, že už len táto skutočnosť bez ďalšieho skúmania zakladá uvedený právny názor. Záver uvedený v bode 50. rozhodnutia sa týka aj náležitosti termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V samotných zmluvách o úvere bola uvedená len výška a počet splátok. Termín splátok bol uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi. Napriek uvedenému súd pri skúmaní ďalších náležitostí úverových zmlúv mal za to, že bezúročný a úver bez poplatkov je aj úver, ktorý neobsahuje platné úroky a poplatky, čo bolo splnené v tomto prípade. Vzhľadom na skutočnosť, že súčasťou predmetných úverových zmlúv sú poplatky a úroky, ktoré ako celok predstavujú neakceptovateľné protiplnenie v celej ich výške, sú tieto neplatné. Pri úverovej zmluve I. jednoznačne vyplýva, že spotrebiteľ za poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500 eur bol žalovanému povinný zaplatiť celkom sumu 3.065,40 eur, čo predstavuje celkovú výšku odmenu 104%. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá 70%, RPMN za úver 70%, priemerná RPMN 45,94%, pričom podľa priemerných úrokových mier z úverov - domácnosť - spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov boli úročené úrokom 12,91%. Pri úverovej zmluve III. vyplýva, že spotrebiteľ za poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500 eur bol žalovanému povinný zaplatiť celkovú čiastku v sume 3.375,54, t.j. 1.875,40 eur, čo predstavuje odplatu vo výške 125%, pri ročnej úrokovej sadzbe 70,01%, RPMN 70,01% a priemernej RPMN 45,11%, pričom podľa priemerných úrokových mier z úverov - domácnosť - spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov boli úročené úrokom 12,84%. Pri úverovej zmluve IV. vyplýva, že spotrebiteľ za poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500 eur bol žalovanému povinný zaplatiť celkovú čiastku v sume 3.375,54, t.j. 1.875,40 eur, čo predstavuje odplatu vo výške 125%, pri ročnej úrokovej sadzbe 70,01%, RPMN 70,01% a priemernej RPMN 45,11%, pričom podľa priemerných úrokových mier z úverov - domácnosť - spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov boli úročené úrokom 12,84%. Maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, ale nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase zavretia zmluvy. Aj NS SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 31.07.2009 sp. zn. 1 M Cdo 1/2009 ustálil, že súdy sa musia zaoberať obsahom právneho úkonu a posúdiť, či výška úrokov neodporuje dobrým mravom, a to aj vtedy, keď sa účastníci právneho úkonu na výške úrokov dohodli. V danom prípade NS SR dospel k záveru, že úroky vo výške 60% sú nemorálne, pričom v prejednávanej spore výška odplaty dosahuje 104% a 125%. Plnenia, ktoré požadoval žalovaný od žalobcu ako spotrebiteľa za poskytnutie úverov, nemôže obstať a navyše sa jedná o plnenie, ktoré si spotrebiteľ žiadnym spôsobom nevyjednal a ktoré svojou konštrukciou cielene sleduje dosiahnutie neprimeranej odplaty za poskytované služby. Jedná sa o evidentne neprimerané a neproporcionálne protiplnenie, ktoré je navyše netransparentné, čo do obsahu a účelu. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Úverové zmluvy I., III. a IV. obsahujú v bode 8. dohodu o poskytnutí služby spočívajúcej v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru. Pokiaľ ide o formu dojednania tejto dohody, súd má za to, že samotný podpis dohody nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania individuálne dojednanej zmluvnej podmienky tak, ako to tvrdí žalovaný. Dohoda je nepochybne súčasťou formulárovej zmluvy. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednania štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobí hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy. Už len samotné zakotvenie vo formulárovej zmluve nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si žalobca vymienil, čo ani netvrdil. Zmluvné dojednanie tejto podmienky je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ju aktivovať, ale naopak tak, že

za službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí uvedený poplatok. Dohodnutie poplatku pri výške mesačnej splátky predstavuje takmer samotný súčet odložených splátok. Na tomto závere nemení nič ani tvrdenie žalovaného, že žalobca túto službu v dvoch prípadoch využil. Bez ohľadu na to, či túto službu žalobca využil, zaplatil za ňu vopred poplatok v neprímerane vysokej výške a ak ju nevyužil, tiež tento poplatok zaplatil. Súd sa v ďalšom vysporiadal s námietkou žalovaného, keď tvrdil, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je osobitným nárokom, ktorý nie je upravený spotrebiteľským právnym režimom, teda tento je potrebné posudzovať podľa § 451 a nasl. OZ a súčasne vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti súdu a žiadal, aby súd vec postúpil vecne a miestne príslušnému všeobecnému súdu žalovaného, t.j. Okresnému súdu Bratislava I. Súd vyhodnotil žalovaným vznesenú námietku miestnej nepríslušnosti ako nedôvodnú s poukazom na citované ustanovenia zákona. Pojem spotrebiteľ je definovaný v § 52 ods. 4 OZ, podľa ktorého spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Za spotrebiteľskú zmluvu je považovaná každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvorí dodávateľ so spotrebiteľom. Obdobne je spotrebiteľ definovaný aj v zákone o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 2 písm. a), podľa ktorého sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, či v zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, kde je spotrebiteľ definovaný ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania. Citované zákonné ustanovenia teda jednoznačne upravujú, v ktorých prípadoch sa určitý subjekt považuje za spotrebiteľa a ktoré zmluvné vzťahy sa považujú za spotrebiteľské vzťahy. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je síce samostatným inštitútom, avšak jeho vznik a celkové posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu vyplýva zo spotrebiteľského charakteru zmlúv uzatvorených medzi stranami sporu. Spotrebiteľský charakter tohto sporu teda zostáva zachovaný v celom rozsahu, keďže bezdôvodné obohatenie je posudzované len ako dôsledok porušenia povinností žalovaného vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a je dôvodom spotrebiteľského charakteru medzi žalobcom a žalovaným. Práve z dôvodu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa je možné vôbec tvrdiť vznik bezdôvodného obohatenia ako dôsledok porušenia zákona o spotrebiteľských úveroch a súd je povinný posúdiť nárok žalobcu práve s ohľadom na postavenie žalobcu ako spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedený právny záver sa súd nestotožňuje tvrdením žalovaného a ani právnym záverom vysloveným v rozhodnutí, na ktoré žalobca poukazuje, konkrétne uznesenie Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 9Co/516/2015 zo dňa 29.10.2015. Súd preto uzavrel, že v zmysle § 19 písm. d) CSP je na konanie miestne príslušný, keď popri všeobecnom súde je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor. Uplatnený nárok žalobcu vyplýva z uzavretých spotrebiteľských zmlúv a žalobca má trvalý pobyt v obvode Okresného súdu Skalica. Námietku žalovaného spočívajúcu v prekážke res iudicatae v súvislosti s vydanými rozhodcovskými rozsudkami súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Dňa 28.01.2016 boli vydané Rozhodcovské rozsudky Slovenským arbitrážnym súdom, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., rozhodcom JUDr. Radoslavom Semanom, PhD. v súvislosti s úverovou zmluvou III. a IV. K úverovej zmluve III. žalovaný nepredložil rozhodcovskú zmluvu. Dňa 14.09.2011 bola medzi stranami sporu uzavretá rozhodcovská zmluva s rovnakým číslom ako úverová zmluva IV. Podľa bodu 3. dôsledkom uzatvorenia tejto zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami zmluvy o revolvingovom úvere s totožným číslom s porušením, ukončením či neplatnosťou zmlúv v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní. Výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Podľa bodu 5. akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami zmluvy o úvere, s porušením, ukončením či neplatnosťou zmluvy, budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov: Slovenský arbitrážny súd, Bratislava a Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici. Výsluchom žalobcu mal súd preukázané, že nevie, čo obsahujú rozhodcovské zmluvy. Pri podpise úverových zmlúv boli nachyšané všetky papiere, splnomocnenec mu ukazoval, kde má ktorý papier podpísať, o podmienkach rozhodcovských zmlúv sa nebavili. Súd ustálil, že v súvislosti s úverovou zmluvou IV. bola písomne uzavretá rozhodcovská zmluva oddelene od zmluvy o revolvingovom úvere, čo vyvoláva dojem, že bola dojednaná individuálne. Vzhľadom na tvrdenie žalobcu sú riešil otázku, či fakt, že rozhodcovská zmluva bola vyhotovená na samostatnej listine a podpísaná oboma zmluvnými stranami postačí pre záver, že bola individuálne dojednaná. Podľa názoru súdu možno len veľmi ťažko predpokladať, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy, ktorá má typizovanú formulárovú podobu a do ktorej sa k údajom o dlžníkovi dopísali údaje týkajúce sa žalobcu, bolo skutočným a slobodným prejavom vôle žalobcu. Text rozhodcovskej zmluvy mal žalovaný vopred

pripravený a táto bola predložená len na podpis žalobcovi. Žiadnym spôsobom obsah tejto zmluvy nebol medzi stranami sporu prejednávaný, dohodovaný. Súd má za to, že nebola preukázaná vôľa žalobcu skutočne takúto zmluvu uzavrieť nielen s daným obsahom, ale aj vôľu vôbec takúto zmluvu uzavrieť. Skutočnosťou svedčiacou pre tento záver je aj údaj o dvoch rozhodcovských súdoch, prostredníctvom ktorých bolo možné riešiť spory vzniknuté z hlavného zmluvného vzťahu. Je totiž málo pravdepodobné, že by žalobca, ktorý nemal vedomosť o rozhodcovskom konaní, si vymienil voľbu rozhodcovských súdov s ich presným označením a so sídlom v Bratislave, Banskej Bystrici, teda geograficky značne vzdialené od jeho bydliska. Vzhľadom na spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva uzavretá, mal súd za to, že nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok, ktorým žalovaný sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Žalovaný nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve, resp. že by si žalobca osobitne vymienil jej dojednanie. Žalobca, aj keď mu bola predložená na podpis, nemohol nijako ovplyvniť jej obsah, túto mohol len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa jej všetkým podmienkam. Takto koncipovaná rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu, a to v neprospech spotrebiteľa. S poukazom na vyjadrenie žalobcu má súd za to, že uvedenú zmluvu uzavrel v stave zníženej bdelosti, keď jeho motiváciou a vôľou bolo uzavrieť úverovú zmluvu, získať peňažné prostriedky, čo mohlo mať za následok súčasne uzavrieť predloženú rozhodcovskú zmluvu. Vzhľadom na podstatu úverového plnenia dodávateľa - veriteľa je viac ako pravdepodobné, že subjektom, ktorý bude uplatňovať svoje nároky pred povolaným orgánom, bude práve žalovaný ako veriteľ a povolaným orgánom pre možné efektívnejšie dovolanie sa svojho nároku, bude rozhodcovský orgán podľa výberu určeného subjektu. Predmetná rozhodcovská zmluva v čl. 5 obsahuje neprijateľné dojednanie z dôvodu, že vylučuje právo zmluvnej strany podať žalobu na všeobecný súd potom, čo jedna zo zmluvných strán podá žalobu na rozhodcovský súd. Súdu je aj z rozhodovacej činnosti známe, že práve žalovaný ako dodávateľ je ten, ktorý si uplatňuje nároky z úverových zmlúv podaním žaloby na rozhodcovskom súde v dôsledku čoho fakticky odníma právo spotrebiteľovi domáhať sa svojich práv zaručených čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na všeobecnom súde. Súd preto uzavrel, že dojednanie v rozhodcovskej zmluve je neplatné. Z rozhodcovskej zmluvy vôbec nevyplyva, v akom rozsahu bol žalobca poučený o následkoch rozhodcovskej zmluvy a opakovane bola súdmi SR vyhlásená za neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Z uvedeného potom vyplýva, že vydaný rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom a preto prekážku veci rozhodnutej nevytvára. Súd pri posúdení nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia sledoval tri línie zásadných aspektov, a to bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 zákona č. 129/2010 Z.z., rozpor s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 39 OZ a nedostatok vážnosti vôle žalobcu podľa § 37 OZ. Súd pri úverových zmluvách I. - IV. uzavrel, že úvery poskytnuté žalovaným žalobcovi sú bezúročné a bez poplatkov z dôvodov uvedených v rozhodnutí v bodoch 45. - 54. V konaní mal súd preukázané, že medzi stranami sporu boli uzavreté štyri úverové zmluvy, na základe ktorých boli žalobcovi poskytnuté úvery. Žalobca tvrdil, že mu boli vyplatené nižšie sumy než výška uvedená v zmluvách. Nevedel uviesť a ani nepreukázal, v akej výške mu skutočne bolo plnené zo strany žalovaného. Žalobou sa domáhal zaplata rozdielu medzi výškou úveru uvedenou v zmluvách a ním skutočne zaplateným plnením, z ktorého žalobného nároku súd vychádzal. V konaní sa jedná o návrhové konanie a súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu s použitím ustanovenia § 216 ods. 1 CSP a nemôže priznať žalobcovi viac než sám navrhol. Žalobcovi boli žalovaným pri - úvere/zmluva o úvere č. 8500039632 zo dňa 22.01.2014 poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500 eur a žalobca zaplatil na uvedený úver sumu 3.064,40 eur /splátkami a záškami zo mzdy/. Žalovaný titulom bezdôvodného obohatenia je povinný žalobcovi zaplatiť sumu 1.564,40 eur (3.064,40 eur - 1.500 eur), a preto v tejto časti súd žalobe vyhovel; - úvere/zmluva o úvere č. 8500064139 zo dňa 25.06.2014 poskytnuté finančné prostriedky v sume 930 eur a žalobca zaplatil na uvedený úver sumu 2.000,52 eur /splátkami a záškami zo mzdy/. Žalovaný titulom bezdôvodného obohatenia je povinný žalobcovi zaplatiť sumu 1.070,52 eur (2.000,52 eur - 930 eur), a preto v tejto časti súd žalobe vyhovel; -úvere/zmluva o úvere č. 8100039400 zo dňa 12.09.2011 poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500 eur a žalobca zaplatil na uvedený úver sumu 3.375,54 eur /splátkami a záškami zo mzdy/. Žalovaný titulom bezdôvodného obohatenia je povinný žalobcovi zaplatiť sumu 1.875,54 eur (3.375,54 eur - 1.500 eur), a preto v tejto časti súd žalobe vyhovel; -úvere/zmluva o úvere č. 8100039481 zo dňa 12.09.2011 poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500 eur a žalobca zaplatil na uvedený úver sumu 3.375,54 eur /splátkami a záškami zo mzdy/. Žalovaný titulom bezdôvodného obohatenia je povinný žalobcovi zaplatiť sumu 1.875,54 eur (3.375,54 eur - 1.500 eur), a preto v tejto časti súd žalobe vyhovel. Zo strany žalovaného bola vznesená námietka premlčania, bez bližšieho odôvodnenia, len s uvedením dátumu 21.10.2014 a zaplatenými splátkami. V zmysle ust. § 107 ods. 1 a 2 OZ, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva

roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ako je zrejmé z listinných dôkazov - prehľadu splátok, žalobca plnil žalovanému v splátkach s tým, že posledné splátky boli zaplatené k úveru I. dňa 01.02.2017, úveru II. dňa 01.07.2017, úveru III. dňa 12.07.2015 a úveru IV. dňa 12.07.2015. Žaloba bola podaná dňa 09.10.2017. Žalobca uviedol, že sa dozvedel o možnosti domáhať sa vrátenia peňazí v auguste, septembri 2017 a pri splácaní si uvedomoval, že platí viac než ako istinu a úrok je vysoký. V prípade posúdenia plynutia premlčacej doby súd vychádzal z posledných splátok, ktorými plnil žalobca žalovanému. U zmluvy I. by uplynula doba dvoch rokov 01.02.2019, troch rokov 01.02.2020, u zmluvy II. dňom 01.07.2019 a 01.07.2020, u zmluvy III. a IV. dňa 12.07.2017 a 12.07.2018. Súd preto vyhodnotil námietku žalovaného ako nedôvodnú. Vzhľadom k tomu, že žalobca (spotrebiteľ) je oslobodený od platenia súdnych poplatkov, súd v súlade s § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku, a to z výroku III. v sume 93,50 eur, z výroku IV. v sume 64 eur, z výroku V. v sume 112,50 eur a z výroku VI. v sume 112,50 eur, kde bol žalobca v žalobe úspešný. Žalobca ako strana sporu uplatnil v žalobe celkom dvanásť samostatných nárokov, z ktorých bol úspešný v štyroch nárokoch v celom rozsahu. Vzhľadom na počet spoločne prejednávanych nárokov vyplývajúcich zo štyroch uzavretých úverových zmlúv v jednom konaní a pomer úspechu žalobcu, súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie, v časti uloženia povinnosti zaplatiť súdny poplatok a v časti nároku na náhradu trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že v súvislosti so zmluvou o revolvingovom úvere č. 8100039400 a 8100039481 a uplatňovanými nárokmi z nich súd postupoval v rozpore so zákonom a bez relevantného zákonného dôvodu neprihliadal na skutočnosť, že o nárokoch bolo právoplatne rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou arbitrážnych súdov pod zn. 187/07/15, resp. 189/07/15. Podľa jeho názoru súd postupoval v rozpore s ustanoveniami zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Poukázal na to, že obe rozhodcovské konania boli vykonané podľa právnej úpravy, ktorá bola zavedená ako osobitná regulácia spotrebiteľského rozhodcovského konania. Podstatným pre účely konania je, že uvedený zákon rovnako predpokladá formulárovú podobu rozhodcovskej zmluvy, rovnako predpokladá a výslovne pripúšťa začatie rozhodcovského konania dodávateľom, pričom súd nie je oprávnený konštatovať neprípustnosť, či už rozhodcovského konania alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy z dôvodov, ktoré relevantná právna úprava nielenže neuvádza ako zakázané, ale ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa vôbec jej ustanovenia a účel mohli naplniť. Z rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu dňa 29.11.2011 vyplývajú skutočnosti podstatné pre konanie, a to že ide o listinu označenú ako „rozhodcovská zmluva“, pričom táto obsahuje vysvetlenie, čo je dôsledkom jej uzavretia, že jej uzavretie nie je povinné, a teda nie je ani predpokladom pre získanie úveru, a rovnako tak obsahuje poučenie o možnosti odstúpenia od nej. Z napadnutého rozsudku ani nevyplýva, že by sa súd zaoberal obsahom rozhodcovskej zmluvy, najmä ustanovením čl. 2 alebo čl. 7, ktoré výslovne hovoria o tom, že k jej uzavretiu nemusí ani prísť alebo spotrebiteľ môže od nej odstúpiť. Je nepodstatným, aby zákonodarca pri tvorbe a prijatí zákona výslovne upravil v zákone možnosť začatia spotrebiteľského rozhodcovského konania voči spotrebiteľovi, hoci podľa súdu by taký postup mal byť neprípustný. Uviedol, že na základe zákona č. 335/2014 Z.z. je možné začať rozhodcovské konanie proti spotrebiteľovi aj na základe rozhodcovskej zmluvy uzavretej pred účinnosťou daného zákona. Poukázal na to, že rovnaká rozhodcovská zmluva bola opakovane posúdená ako platný úkon, napr. rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/915/2015. Nesúhlasil tiež so záverom súdu prvej inštancie, že jednotlivé zmluvy neobsahujú údaj o termíne konečnej splatnosti. Uviedol, že obsah zmluvy tvoria zmluvné dojednania, ktoré sú v zmysle čl. 13 neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ako aj prílohy tvoriace súčasť zmluvy o revolvingovom úvere. Z ustanovení čl. 4, ods. 4.5 zmluvných dojednaní vyplýva deň splatnosti poslednej splátky úveru, resp. revolvingu podľa posledného splátkového kalendára, ktorý je dňom konečnej splatnosti úveru. Podporne poukázal i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. Uviedol, že každá zmluva o revolvingovom úvere obsahuje určenie „termínu konečnej splatnosti“ viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, a jednak spôsobom vyplývajúcim z čl. 4, ods. 4.5 zmluvných dojednaní. Namietol nezákonnosť posúdenia výšky odplaty, kedy v rozsudku je zjavné, že konajúci súd zdôrazňuje celkovú výšku odmeny bez toho, aby zohľadnil dobu trvania zmluvy. Súd porovnával vzájomne rozdielne údaje, čo viedlo ku skresľujúcim a vecne nesprávnym

záverom o nemorálnosti ich výšky ako odplaty. V zákone je výslovne určené, že pri porovnaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsobom a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytovaných prostriedkov a lehota splatnosti. Z novelizovaného ustanovenia § 53 ods. 6 OZ vyplýva, že referenčné kritérium, podľa ktorého sa má posudzovať primeranosť, sa prenieslo zo sektoru bánk na sektor finančného trhu ako takého, a teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom. Podľa uvedeného ustanovenia súd zmluvné vzťahy zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500039632, 8100039400 a 8100039481 vôbec neposudzoval. V prípade zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500064139 zo dňa 25.06.2014 súd rovnako nepostupoval podľa príslušnej úpravy, ktorá výslovne stanovila, že maximálna odplata za požičanie peňažných prostriedkov mohla byť do výšky dvojnásobku priemernej RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk, ktorá hodnota prekročená nebola. Namietol tiež posúdenie otázky premlčania, keď podľa názoru žalobcu je pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby rozhodujúci deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne (fakticky) došlo, a teda každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má svoj samostatný právny osud a premlčuje sa samostatne, pričom poukázal i na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 12Co/117/2016. Konajúci súd uvedeným spôsobom však nepostupoval a námietkou premlčania sa vyporiadal nesprávnym a nezákonným spôsobom.

4. Žalobca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 1Csp/97/2017 bolo určenie neplatnosti úverových zmlúv, určenie, že úverové zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov a vydanie bezdôvodného obohatenia. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu v časti určenia neplatnosti úverových zmlúv uzatvorených medzi žalobcom a žalovaným pre početné neprijateľné podmienky zamietol a rovnako zamietol žalobu v časti určenia, že úver medzi účastníkmi je bezúročný a bez poplatkov (výroky I. a II.). Ďalej súd napadnutým rozsudkom žalovanému uložil vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie zo zmluvy č. 8500039632 v sume 1.565,40 eur, zo zmluvy č. 8500064139 v sume 1.070,52 eur, zo zmluvy č. 8100039400 v sume 1.875,54 eur a zo zmluvy č. 8100039481 v sume 1.875,54 eur (výroky III., IV., V. a VI.), všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému tiež súd uložil zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, a to z výroku III. v sume 93,50 eur, z výroku IV. v sume 64 eur, z výroku V. v sume 112,50 eur a z výroku VI. v sume 112,50 eur na účet Okresného súdu Skalica do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok VII.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (výrok VIII.).

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti vydania bezdôvodného obohatenia, v časti uloženia povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ako aj v časti nároku na náhradu trov konania.

8. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, na ktoré odvolací súd v podrobnostiach odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd poukazuje na nie celkom správne právne posúdenie veci zo strany súdu prvej inštancie, čo však nemalo vplyv na posúdenie uzatvorených zmlúv o úvere ako bezúročných a bez poplatkov, nesprávnym však bolo posúdenie premlčania nároku žalobcu.

9. K jednotlivým námietkam obsiahnutým v odvolaní žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

10. Zmluva o revolvingovom úvere č. 8100039400 zo dňa 14.09.2011 (č.l. 9, 130), ako aj rozhodcovská zmluva a zmluva o revolvingovom úvere č. 8100039481 zo dňa 14.09.2011 (č.l. 13, 135), ako aj rozhodcovská zmluva zo dňa 14.09.2011 (č.l. 17), boli uzatvorené ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, v zmysle § 73 ods. 3 ktorého

sa tento vzťahuje i na spotrebiteľské rozhodcovské zmluvy uzatvorené od 01.01.2015. Okolnosť, že návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy predkladá dodávateľ, je potrebné vykladať v spojitosti s ďalšími skutočnosťami. V oboch prípadoch boli zmluva o revolvingovom úvere a rozhodcovská zmluva uzatvorené v rovnaký deň. Rozhodcovská zmluva má rovnako ako zmluva o revolvingovom úvere charakter formulárového tlačiva, ktoré bolo dodávateľom pripravené vopred a do ktorého sa dopĺňali iba údaje identifikujúce spotrebiteľa. Zo spôsobu uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy nie je možné odvodiť, že veriteľom bol návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy ponúknutý dlžníkovi a tento mal možnosť jeho návrh buď prijať, alebo odmietnuť. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená vo forme vopred pripravenej formulárovej zmluvy, v ktorej bol dodávateľom vopred vymedzený okruh dvoch konkrétnych rozhodcovských súdov, je zrejmé, že dlžník nemal možnosť uzatvorenie rozhodcovskej doložky ovplyvniť. Len v prípade, ak by rozhodcovská doložka bola dohodnutá individuálne, bolo by zrejmé, že spotrebiteľ bol riadne oboznámený s rozhodcovskou doložkou a pristúpil na ňu. Dôkazné bremeno o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy so spotrebiteľom spočíva na veriteľovi, ktorý toto dôkazné bremeno, i podľa názoru odvolacieho súdu, neunesol. Rozhodcovská zmluva nebola i napriek jej formulácii alternatívnou. Veriteľ podaním návrhu v rozhodcovskom konaní uskutočnil výber predpokladaný v dohodnutej rozhodcovskej zmluve. Od tohto okamihu sa už dlžník musel podrobiť rozhodcovskému konaniu. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR je všeobecný súd oprávnený aj v iných ako exekučných konaniach skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej doložky a či teda zakladá pre civilný proces prekážku res iudicata (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/237/2013 zo dňa 30.09.2015). Z uvedeného je zrejmé, že rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 187/07/15 (č.l. 139) a rozhodcovský rozsudok sp. zn. 189/07/15 (č.l. 143) nepredstavuje prekážku veci rozhodnutej.

11. Najvyšší súd SR sa zaoberal eurokonformným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. v tom zmysle, že je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, a teda je potrebné dospieť k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach, samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018, sp. zn. 3Cdo/56/2018 zo dňa 17.04.2018). Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vytýkal zmluvám o revolvingovom úvere absenciu podstatnej náležitosti, a to neuvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.

12. Odvolateľ síce argumentuje, že tieto údaje sú uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach - zmluvných dojednaniach zmluvy o revolvingovom úvere, ale tento dokument nebol podpísaný zmluvnými stranami. Súdny dvor EÚ konštatoval, že členské štáty môžu vyžadovať podpis na všetkých náležitostiach zmluvy (vec C-42/15). Údaje o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru sú významné pre spotrebiteľa, najmä pokiaľ ide o jeho možnosť zhodnotiť výhodnosť, resp. prijateľnosť poskytnutého úveru a jeho možnosť posúdiť celkovú dobu zaťaženia splátkami úveru. Význam tejto informácie je potrebné vidieť aj v tom, aby spotrebiteľ neprestal uhrádzať splátky predčasne, čím by sa dostal do omeškania, alebo aby spotrebiteľ nepokračoval v uhrádzaní splátok aj po termíne konečnej splatnosti, čím by vzniklo na strane veriteľa bezdôvodné obohatenie, a teda význam tejto informácie nemožno bagatelizovať. Okrem toho bod 4.5 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere síce obsahuje definíciu konečnej splatnosti úveru odkazom na splatnosť poslednej splátky úveru, ale neobsahuje termín splátok úveru, nakoľko v bode 2.2 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere je odkaz na ďalšie zaslanie oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi (č.l. 131, 132, 136), resp. obsahuje v bode 2.1 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere určenie termínu splátky úveru s poukazom na časové obdobie, čo nie je bez ťažkostí pre spotrebiteľa určiteľné (č.l. 122, 125), čím takýto odkaz stráca na význame. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom odvolateľa, že nemožno porovnávať úroky s RPMN, keď úrok je čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi ako odmenu za požičanie finančných prostriedkov a je základnou náležitosťou zmluvy o úvere. RPMN odzrkadľuje všetky náklady spojené so zriadením a vedením úveru (okrem úrokovej sadzby, ktorá je len ukazovateľom ceny požičaných finančných prostriedkov) a všetky ostatné poplatky a náklady, ktoré sú potrebné na získanie úveru (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/192/2014 zo dňa 11.05.2015).

13. K zmluve o revolvingovom úvere č. 8500064139 zo dňa 26.06.2014 s priemernou RPMN za úver 49,67% (č.l. 120) je namieste uviesť, že RPMN vyjadruje reálnu cenu spotrebiteľského úveru a je kľúčovým ukazovateľom pre porovnanie výhodnosti úverov od rôznych úverových inštitúcií. Okrem úrokovej miery v sebe zahŕňa aj ďalšie iné poplatky súvisiace s úverom, ako napr. poplatok za vybavenie účtu, poistenie úveru, ak je podmienkou pre získanie výhodnejšieho úroku, a iné, prepočítané na jeden kalendárny rok. Platí základné pravidlo, čím nižšie RPMN, tým je úver pre spotrebiteľa výhodnejší. Nemožno však opomenúť, že porovnávať RPMN má zmysel len vtedy, ak výška úveru a doba splatnosti sú rovnaké, v opačnom prípade porovnávanie stráca zmysel. Z aplikačného hľadiska je porovnávanie RPMN pri tejto zmluve o revolvingovom úvere s RPMN pri ostatných úveroch od ostatných poskytovateľov úverov prakticky vylúčené, nakoľko úvery poskytované ostatnými poskytovateľmi budú v zásade odlišné čo do výšky úveru a čo do splatnosti úveru, keďže nemožno očakávať, že všetky obchodné podmienky všetkých poskytovateľov v trhovej ekonomike budú unifikované. Z uvedeného dôvodu je objektívne porovnávať len úrokovú sadzbu, ktoré údaje sú dostupné na stránke Národnej banky Slovenska. V tejto zmluve o revolvingovom úvere je uvedená ročná úroková sadzba úveru 18,02% (č.l. 120), čo je potrebné porovnať s položkou nové obchody, domácnosti, spotrebiteľské a ostatné úvery, od 1 do 5 rokov, obdobie 01/14 vo výške 12,61%, a teda nepredstavuje dvojnásobok úrokovej miery.

14. S prihladnutím na uvedené súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ uzatvorené zmluvy považoval za bezúročné a bez poplatkov, pričom správne vychádzal z toho, že pokiaľ žalobca žalovanému plnil i nad rozsah súm, ktoré mu boli skutočne poskytnuté, plnil bez právneho dôvodu a na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je tento povinný vydať.

15. Súd prvej inštancie sa zaoberal námietkou premlčania uplatnenou žalovaným, ktorú vyhodnotil ako nedôvodnú, keď vychádzal z toho, že žalobca sa dozvedel o možnosti domáhať sa vrátenia peňazí v auguste - septembri 2017 a pri posúdení plynutia premlčacej doby súd vychádzal z posledných splátok, ktoré žalobca plnil žalovanému, na základe čoho dospel k záveru, že premlčacia lehota by v prípade zmluvy I uplynula 01.02.2019, zmluvy II dňom 01.07.2019 a zmluva III a IV dňom 12.07.2017.

16. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

17. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

18. Subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr než objektívna premlčacia doba. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal, sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor, a to aspoň v takej výške (objektívne vyčíslenej v peniazoch), že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde. Rozhoduje skutočná, a nie predpokladaná znalosť okolností uvedených v ust. § 107 ods. 1. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby, a to tak trojročnej, ako aj desaťročnej v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia, je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne (fakticky) došlo. V prípade, že je poskytované plnenie bez právneho dôvodu postupne v splátkach, objektívna premlčacia doba začína plynúť u každej z nich zvlášť v okamihu, kedy k plneniu došlo. Každá z dielčích platieb plnených bez právneho dôvodu má tak svoj samostatný právny osud, premlčuje sa samostatne a samostatne sa posudzuje prípadné omeškanie s jej vydaním (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/143/2008 zo dňa 21.01.2009, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo/52/2005 zo dňa 14.12.2006).

19. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť v septembri 2017, kedy sa žalobca dozvedel, že plní žalovanému bez právneho dôvodu, pričom objektívna premlčacia doba plynie od každej žalobcom zaplatenej splátky. Žaloba žalobcu súdu došla dňa 09.10.2017, a teda s prihladnutím na uplatnenú námietku premlčania zo strany žalovaného je potrebné považovať za premlčaný nárok žalobcu na vrátenie splátok zaplatených žalovanému pred 09.10.2014 s prihladnutím na uplynutie trojročnej objektívnej premlčacej doby.

20. Zo skutkových tvrdení žalobcu, ako aj doložených dôkazov vyplynulo, že na základe zmluvy č. 8500039632 mu boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1.500 eur, pričom žalovanému celkovo uhradil čiastku 3.065,40 eur. Sedem splátok po 85,15 eur bolo však uhradených ešte pred dátumom 09.10.2014, a teda nepremlčanými boli splátky uskutočnené žalobcom po 09.10.2014 v celkovej výške 2.469,35 eur. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie správne žalobcovi priznal právo na zaplatenie sumy 1.565,40 eur. V prípade zmluvy o úvere č. 8500064139 bola žalobcovi celkovo poskytnutá suma 930 eur, pričom v skutočnosti žalovanému uhradil sumu 2.052 eur. Dve splátky do 09.10.2014 boli premlčané a nepremlčanými splátkami boli splátky v celkovej výške 1.889,38 eur. Správne preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 1.070,52 eur, ako rozdielu medzi celkovo zaplatenou sumou a sumou, ktorú v skutočnosti dostal, keď tento rozdiel je nižší ako žalobcom uhradené nepremlčané splátky. V prípade úverovej zmluvy č. 8100039400 žalobca od žalovaného v skutočnosti dostal sumu 1.500 eur a v splátkach žalovanému zaplatil sumu 3.375,54 eur. Žalobca sa proti žalovanému domáhal vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v rozdieli týchto súm, teda vo výške 1.875,54 eur. Podľa prehľadu platieb (č.l. 134) žalobca po termíne 09.10.2014 žalovanému uhradil splátky vo výške 723,33 eur, pričom splátky uhradené pred uvedeným dátumom je potrebné považovať vzhľadom na uplatnenú námietku premlčania zo strany žalovaného za premlčané. S prihliadnutím na uvedené bolo možné žalobcovi priznať právo na vydanie bezdôvodného obohatenia požadovaného v sume 1.500 len v rozsahu nepremlčaných splátok vo výške 723,33 eur. Rovnako tomu bolo i v prípade úveru č. 8100039481 (č.l. 138).

21. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd musel zohľadniť námietku premlčania časti nároku žalobcu vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu požadovanému zo zmluvy č. 8100039400 a 8100039481. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie zo zmluvy č. 8500039632 a 8500064139 podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil a v časti ukladajúcej povinnosť vydania bezdôvodného obohatenia zo zmluvy č. 8100039400 a 8100039481 podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

22. S prihliadnutím na čiastočnú zmenu rozsudku súdu prvej inštancie bolo potrebné zmeniť i rozsudok prvoinštančného súdu v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, keď bolo potrebné vychádzať z toho, že celkovo priznaný nárok žalobcovi bol vo výške 4.082,58 eur (po úprave 4.082 eur), z čoho súdny poplatok predstavuje sumu 244,50 eur, ktorý odvolací súd podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov uložil zaplatiť žalovanému vzhľadom na úspech žalobcu v tejto časti a súčasne jeho osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. u) citovaného zákona.

23. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP a § 255 ods. 1 a 2 CSP, a vzhľadom na to, že každá zo strán bola v konaní čiastočne úspešná, preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

24. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).